

Zašto smo prosvjedovali s radnicima? Ne dirajte socijalnu državu!

Osigurajte dostojanstvenu starost starima i nemoćnima, promijenite način uskladjivanja mirovina, uklonite stravu privatne skrbi nad njihovim životima
(iz 21 zahtjeva sindikalnih središnjica 1. svibnja)

Sindikat umirovljenika Hrvatske uoči prvosvibanjskih prosvjeda pozvao je zagrebačke umirovljenike da se pridruže prosvjednicima, naglasivši kako su radnici i umirovljenici - prirodni saveznici.

Stotinjak umirovljenika iz raznih krajeva Hrvatske stigli su u Zagreb autobusima, neki sami, neki s metalcima, EKN-ovcima... Dvjestotinjak zagrebačkih SUH-ovca ponijeli su zastave, transparente, ali i bilo čije papirnate kape, jer je tog podneva 1. svibnja na Trgu bana Jelačića bilo pakleno vruće. Putem medija pozivani umirovljenici i nešto malo mladeži odazvali su se u broju od nekoliko tisuća. Dok se očekivao dolazak velike kolone prosvjednika, na rubovima Trga, u pokrajnjim uličicama, haustorima, prolazima, prema našim procjenama, bilo je najmanje oko pet tisuća umirovljenika i starijih građana. Zašto smo bili tamo?

Zato jer se prepoznajemo u interesima radnika, a oni također prepoznaju naše interese. Jer se više ne može sakriti očaj sve većeg broja građana, sve više bolesnih bez novca za liječenje, sve više doslovno - gladnih. Jer su i umirovljenici dio sve većeg broja obitelji i pojedinaca s blokiranim računima, sve više ljudi izbačenih na ulicu. Zato, jer smo bili radnici pa razumijemo probleme oko 400 tisuća nezaposlenih i 85 tisuća radnika bez plaće.

Zato što su radnici na svoju listu zahtjeva stavili "pravo na dostojanstvenu starost, prosvjedujući protiv nebrige države i strave osamljenih i nemoćnih starih ljudi".

Zato jer su prosvjednici otvoreno poručili: Ne dirajte socijalnu državu! Osigurajte pravo na besplatno liječenje svim građanima i besplatno obrazovanje. Povećajte realnu vrijednost mirovina!

Što su veća prava radnika i njihove plaće, to je starost sigurnija a mirovinski fondovi bogatiji. Bili smo tamo da bismo obranili pravo na dostojanstvo, poštovanje i nadu - bili smo tamo iz solidarnosti.

DUGO SELO

Tradicionalna proslava Praznika rada

U organizaciji Sindikata umirovljenika Hrvatske, odnosno Podružnice Dugo Selo (koja pokriva i Brckovljane i Rugvicu), te pod pokroviteljstvom Grada Dugog Sela i ove je godine održana tradicionalna proslava Međunarodnog praznika rada - 1. svibnja. U bogatom programu koji je započeo u 10,00 sati sudjelovali su Puhački orkestar Dugo Selo, KUD Preporod, KUD Ogranak Seljačke sloge Lupoglav, KUD Tančec iz Jalševca Nartskog, Dugoselske mažoretkinje, KUD August Cesarec iz Brckovljana i KUD Posavka iz Oborova.

Na početku svečanosti su okupljene u dugoselskom Parku grofova Draškovića pozdravili predsjednik Podružnice SUH-a Dugo Selo Josip Sahor, koji je govorio o značaju prava na rad i potrebi socijalne osjetljivosti u ovim kriznim vremenima. Doprinio ga je zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić naglasivši kako su hrvatski umirovljenici među tri najsiriomašnije skupine starijih od 65 godina u Europskoj uniji. Gradonačelnik Dugog Sela Vlado Kruhak bio je oduševljen odzivom i programom, te je održao nadahnut govor.

Po završetku programa tradicionalno je podijeljeno više od tisuću porcija besplatnog graha.

BJELOVAR

Prirodni saveznici radnika

Već tradicionalno bjelovarska Podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske, kao prirodni saveznik radnika, uključila se i ove godine u proslavu Međunarodnog praznika rada. U okviru proslave u središnjem gradskom parku, na posebnom štandu, aktivisti Podružnice Bjelovar predstavili su Akcijski plan i Program Sindikata umirovljenika Hrvatske, Plan i program Podružnice za 2013. godinu, te objašnjavali zainteresiranima zašto se treba učlaniti u SUH, po čemu se SUH razlikuje od drugih udruga umirovljenika i što ga povezuje sa sindikatima umirovljenika zapadnoeuropskih zemalja i Europskom federacijom umirovljenika i starijih osoba (FERPA), čiji je SUH član.

Brojni su prolaznici zastali, govorili o problemima umirovljenika, otvorivši srce i dušu. Prezentacija bjelovarske podružnice SUH-a sjajno se uklopila sa glazbom, pjesmom, plesom, besplatnim prvosvibanjskim grahom, različitim slasticama i pićem ponuđenim građanstvu. Nekoga je više zanimao krvni tlak koji

su mjerile medicinske sestre, članice Podružnice, nekoga je zanimao Plan i program rada, nekoga slastice ponuđene na štandu, ali je prije svega, veliki broj umirovljenika bio zainteresiran - za druženje.

Fešta se odvijala bez čestitki političara, iako su slabu pažnju izazvale njihove poruke, uoči lokalnih izbora, prisutne putem plakata i natpisa. Čini se da ljude, a prije svega umirovljenike i nezaposlene, više zanima kako se izvući iz tužne svakodnevice i neimaštine. Tako, dok su u središtu Zagreba sindikati, uz podršku SUH-a, prosvjedovali, i u središtu Bjelovara branili radničke i umirovljeničke „boje“. (Mira Glück-Milošević)

Zagreb: Tjedan udruga

Mreža talenata

U vremenu od 13. do 16. svibnja u Zagrebu je obilježen Tjedan udruga. Neke od zagrebačkih podružnica SUH-a sudjelovale su na toj tradicionalnoj manifestaciji. Tako je dana 15. 5. SUH-ova Podružnica umirovljenika „Studentski grad“ s neobičnim veseljem prihvatila sudjelovanje. Nakon ranijutarnjeg dolaska, šest članova postavili su svoj štand, izložili odabrane radove koje izrađuju naši umirovljenici: bilo je tu ulja na platnu, slika na svili, kolaža salvetnom tehnikom, oslikanih boca, ručnih radova, čestitka izrađene u raznim tehnikama; zatim su izložili sportske rekvizite kako bi se vidjelo kojim se sportom bave u svojoj podružnici: od reketa za badminton i stolni tenis, strelica za pikado, lopete za odbojku, štapova za nordijsko hodaње pa i štapova za ribolov, te alati za rad na zemlji, a u dekoraciji štanda je pomogla i mreža. Štand su ukasili ručno izrađenim cvjetovima kao i natpisom svoje Podružnice.

USKORO BOLJA**FORMULA****USKLAĐIVANJA****MIROVINA:**

Samo mali korak protiv siromaštva

Po najnovijem izvješću Eurostata, kojim raspolaže SUH, čak 1,4 milijuna stanovnika u Hrvatskoj je siromašno i socijalno isključeno. Svaki je Hrvat stariji od 65 godina u zoni rizika od siromaštva i socijalne isključenosti, te svaka druga žena te dobi koja živi sama. Što čekamo?

- Sindikat umirovljenika Hrvatske pobrinuo se da mirovine također dođu u fokus interesa uoči lokalnih izbora, primjedbom da sadašnji model usklađivanja mirovina nije dobar jer ne drži korak s rastom cijena i inflacijom. Procijenili su kako realna vrijednost mirovina godišnje pada 1,5 posto, na što je resorni ministar mirovinskog sustav Mirando Mrsić odgovorio obećanjem da će to ispraviti. Ministar je rekao da će do jeseni s umirovljeničkim udrugama dogovoriti novu formulu usklađenja, koja bi se primjenjivala od 1. siječnja 2014. godine. Njegovi suradnici uvjeravaju da obećanje ovaj put neće ostati na dugom štapu - budući da se radi o temi i problemu koji su mnoge dosadašnje vlade vješto zaobilazile jednostavno zato što nije bilo novca! - napisala je u „Večernjem listu“ od 14. svibnja novinarka Ljubica Gatarić, komentirajući izjavu predsjednice SUH-a Jasne Petrović za Hinu.

- Švicarska formula usklađenja mirovina, prema kojoj su mirovine rasle upola sporije od plaća i inflacije, uvedena je 2005. godine, i od tada se mirovine povećavaju dva puta godišnje, u ožujku i rujnu. Posljednje usklađenje donijelo je 1,25 posto povišice - više nego što su rasle plaće, ali bitno manje od inflacije. U međuvremenu, Hrvatska je nakon 2005. dobila 143.227 novih umirovljenika - izdaci za mirovinu povećali su se sa 2,3 milijarde kuna mjesečno na tri milijarde kuna, a broj zaposlenih smanjio za 70 tisuća! Takav porazan trend spustio je odnos broja umirovljenika i zaposlenih s jedan prema 1,40 u 2005. godini na sadašnjih jedan prema 1,17, a udio mirovine u prosječnoj plaći sa 42 na 40%. Teško se živi, pa je logično da brojna skupina umirovljenika traži povoljnije usklađenje, ali ni sadašnji ni budući umirovljenici ne mogu očekivati nemoguće ukoliko se broj zaposlenih ne poveća

za dvjesto do tristo tisuća! Pregovori o novoj formuli mogu donijeti tek pola do jednog postotnog poena veću mirovinu od dosadašnje. Inače, prosječna mirovina iznosi 2201 kunu - a 62 posto umirovljenika prima manje od tog iznosa. Samo Estonija, Litva i Rumunjska imaju manji udio mirovina u plaćama nego što ima Hrvatska, a nitko nema lošiji udjel zaposlenih i umirovljenika. U većini europskih država na jednog umirovljenika dolaze dva do tri zaposlena - zaključila je Gatarić.

Predsjednica SUH-a je za Hrvatsku izvještajnu novinsku agenciju još 12. svibnja otvoreno progovorila o siromaštvu hrvatskih umirovljenika, ali i o zaključcima rasprave vođene na 5. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe na kojoj je sa vladinom stranom postignut dogovor o prijelazu sa „švicarske formule“ na varijabilnu, povoljniju za umirovljenike, a koja bi stupila na snagu 1. siječnja iduće godine. Iako su obje strane usuglasile stavove, o tome se nije izvijestila javnost, što je SUH ocijenio potrebnim, osobito u razdoblju povećane apatije i bijede.

Postojeća „švicarska formula“, po kojoj se mirovine u Hrvatskoj sada periodično usklađuju tako što se porast bruto plaća i potrošačkih cijena dijeli s dva, realnu vrijednost mirovina godišnje umanjuje za oko 1,5 posto. SUH je predložio da se primjenjuje tzv. varijabilna formula, po

DOSMRITNO UZDRŽAVANJE:

Ministarstvo socijalne politike i mladih - podržalo inicijativu Sindikata umirovljenika za ukidanje dosmrtnog uzdržavanja!

Kronologija naše kampanje za ukidanje instituta dosmrtnog uzdržavanja: Nakon što smo primili na desetke telefonskih poziva i apela za pomoć Pravnom savjetovalištu Sindikata umirovljenika Hrvatske, shvatili smo u kojoj mjeri se razvio biznis prevara starijih osoba kroz institute dosmrtnog i doživotnog uzdržavanja. U biznisu sudjeluju mnoge grupacije, profesije, udruge, rodbina, susjedi... Osnovni problem kod dosmrtnog uzdržavanja je nedostatan objašnjavanje starijim ljudima kako danom potpisa na ugovor o uzdržavanju, daju pristanak da njihove nekretnine prelaze u ruke uzdržavatelja, iako pri tom bilježnici ovjeravaju stavku kako je uzdržavanim osobama sve objašnjeno i razumljivo. Tko bi shvatio da će jednim potpisom ostati bez svega?

Drugo, Sindikat umirovljenika Hrvatske je 27. veljače o.g. pokrenuo inicijativu prema Ministarstvu pravosuđa za ukidanje instituta dosmrtnog uzdržavanja te predložio izmjene vezane uz institut doživotnog uzdržavanja (tražeći uključivanje centara socijalnog rada u prethodnu anamnezu i davanje svojevrstne „suglasnosti“, uz ograničavanje na samo jedan aktivni ugovor

kojoj bi taj omjer bio 80:20 posto - 80 posto bi se odnosilo na povoljniji faktor za umirovljenike, ovisno o tome jesu li više rasle plaće ili cijene. „Spremni smo prihvatiti i omjer 70:30, ali ni mrvicu manje“, istaknula je u razgovoru za Hinu predsjednica SUH-a te poručila da su u sindikatu spremni „za to se izboriti i na cesti, u čemu očekuju podršku radnika“. Ta minimalna početna mjera radi zaustavljanja daljnjeg siromašenja umirovljenika, utvrđena je na sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe u ožujku, u prisutnosti predstavnika ministarstava zdravlja, socijalne politike te rada i mirovinskog sustava, kaže Petrović pa očekuje dogovor i usuglašavanje oko zakonskih izmjena.

„Švicarska formula“, po kojoj se mirovine u Hrvatskoj sada usklađuju, ne može više opstati, poručuju iz SUH-a jer nam i iz Europske unije stižu upozorenja da smo, kad je riječ o starijim osobama, među tri najsiromašnije zemlje u Europi.

Po najnovijem izvješću Eurostata, kojima raspolaže SUH, čak 1,4 milijuna stanovnika u Hrvatskoj je siromašno i socijalno isključeno. Svaki Hrvat stariji od 65 godina u zoni je rizika od siromaštva i socijalne isključenosti, te svaka druga žena te dobi koja živi sama.

Razloge toga u Sindikatu vide u nizu izmjena kojima se zbog recesije održavao mirovinski sustav, neadekvatnoj socijalnoj politici, a posebno u izračunu prve aktualne vrijednosti mirovine od 1.1.1999., kojim je značajno smanjena stvarna vrijednost mirovina. Stoga je, zaključila je predsjednica SUH-a, postojeći trostupanjski model mirovine, kojemu je izvorna svrha zaštita stanovništva od siromaštva u starosti, u Hrvatskoj potpuno podbacio. Mirovine nisu dovoljno usklađivane sa stvarnim rastom plaća, čime je smanjena njihova vrijednost i realna kupovna moć umirovljenika.

Na upit novinara iz Ministarstva rada i mirovinskog sustava priopćili su da je „Ministarstvo započelo razgovore s predstavnicima umirovljenika i starijih osoba u Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe te sindikalnim središnjicama i Hrvatskom udruhom poslodavaca o novom Zakonu o mirovinskom osiguranju. Tek nakon provedenih konzultacija i savjetovanja s javnošću, pristupit će se izradi Nacrta prijedloga zakona o mirovinskom osiguranju, o kojem će se provesti široka javna rasprava, kako bi se odredio daljnji razvoj mirovinskog osiguranja, u cilju postizanja financijske održivosti i socijalne adekvatnosti mirovina“.

Ipak, ministar Mirando Mrsić je itekako svjestan kako umirovljenici čine veliku i odlučujuću skupinu biračkoga tijela te je javno priopćio: **„Očuvati ćemo standard umirovljenika, mirovine će se usklađivati na bolji način nego dosada. Nema govora o smanjenju mirovina ili odustajanju od usklađenja. Mirovine će dolaziti na vrijeme, a kada završimo razgovore sa socijalnim partnerima onda ćemo obavijestiti sve o modelu kojim će se mirovine usklađivati. Bit će bolji nego do sada“.**

Ne potpisu

Pravnom savjetovalištu Sindikata umirovljenika Hrvatske svakodnevno se obraćaju članovi i ostali umirovljenici tražeći savjet kako postupati u poplavi raznih obećanja vezanih na realizaciju kredita, pozajmica i ostalih potreba za zatvaranje postojećih kredita ili rješavanja drugih urgentnih potreba.

Priča o tzv. povoljnim kreditima reklamiranim po tramvajima i ulicama, je u stvarnosti, na žalost, puno drugačija. U pravilu kreditori traže od korisnika kredita sredstva osiguranja vraćanja kredita što se poslije pretvara u moćno oružje u ruci pohlepnih davatelja kredita. Pritisnuti prijetnjom, građani olako, a često iz neznanja, pristaju na ugovaranje tzv. trajnih naloga, izdavanje bjanko zadužnica, vlastitih bjanko mjenica i dr.

Posebno je opasno pristati na izdavanje trajnih naloga raznim „kreditnim“ organizacijama iza kojih se kriju najobičniji zelenaški interesi, koji djeluju pod motom „zatvaramo ovrhe i blokade Fine, ako Vam preostala primanja najmanje iznose 1.600,00 kn“. Za odobrenje takvog kredita traže izdavanje trajnog naloga banci jer

Prevareni i poniženi (3)

o uzdržavanju). O našoj inicijativi izvijestili smo medije, objašnjavali je u TV i radio emisijama, istovremeno primili desetke novih poziva oštećenih i prevarenih građana. Posebno smo bili i biti ćemo kritični prema javnim bilježnicima, odvjetnicima, vlasnicima privatnih domova umirovljenika... U Ministarstvu socijalne politike i mladih lobiramo za podršku, a saznali smo kako i oni također imaju saznanja o neviđenom biznisu zloporabe - a u nekim su prilikama čak i intervenirali ili slali inspekciju.

Treće, već 25. ožujka Uprava za građansko, trgovačko i upravno pravo Ministarstva pravosuđa je neviđenom brzinom odbila našu inicijativu, jer „osobama koje su poslovno sposobne i koje razumiju posljedice svojih postupaka, nije dopušteno nametati ograničenja koja se tiču raspolaganja njihovom privatnom imovinom“. Koga to štiti Ministarstvo pravosuđa? Četiri stranice obrane i zaštite struke, a ne ranjivih kategorija starijih građana, uvučenih u zelenaško-kamatarsko-uzdržavateljske hobotnice. K tome i nešto bizarnosti i cinizma: *dosmrtno uzdržavanje, iako do 2005. nije bilo zakonski regulirano i poznato kao pojam, primjenjivano je u praksi - pa, kao bolje da je regulirano, nego neregulirano!? Ili, broj ugovora ne treba ograničiti, kako tvrde, iako priznaju da se Zakonom o socijalnoj skrbi više od tri ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju smatraju - protupravnima!*

Četvrto, ne odustajemo od kampanje za ukidanje dosmrtnog uzdržavanja. Naše podružnice i županijska povjereništva predlažu da izradimo *dossier* brojnih slučajeva

zloporabe starih osoba diljem Hrvatske. U Pravnom savjetovištu je sve više pitanja kako raskinuti dosmrtni ugovor, a obeshrabrujući odgovori donose sve više tuge: šanse dokidanja takvih ugovora na hrvatskim sudovima su male. Neki se otvoreno pitaju: je li riječ o mafijaškom biznisu protiv nemoćnih staraca?

30. travnja stiže očitovanje Uprave za odrasle osobe i osobe s invaliditetom upućeno Ministarstvu pravosuđa, te s kopijom za Sindikat. „Starije i nemoćne osobe su u sustavu socijalne skrbi prepoznate kao posebno osjetljiva kategorija korisnika“ - potpisuje mr.sc. Iva Prpić, pomoćnica ministrice socijalne politike. I, konačno, sljedeće riječi: „**Ministarstvo pozdravlja inicijative koje unapređuju položaj te zaštitu prava starih i nemoćnih osoba u društvu. Iako ne raspolažemo s konkretnim podacima o broju raskinutih ugovora ili o broju parnica koje su u tijeku ili su okončane pravomoćnom presudom, svjesni smo da postoji problem zloporabe ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju na štetu starijih i nemoćnih osoba koje su primatelji uzdržavanja. Mišljenja smo da prijedlog Sindikata umirovljenika Hrvatske predstavlja iskorak u smjeru rješavanja navedene problematike, a vjerujemo da će se u izradu konačnog prijedloga s ciljem zaštite prava starijih i nemoćnih osoba uključiti svi ključni čimbenici.**“

Bravo, Ministarstvo! A mi idemo dalje. Ovaj zakon treba izmijeniti, a nemoćne starce i starice zaštititi.

J.A. Petrović

UPOZORENJE

jte kredite s tzv. trajnim nalogima!

“oni znaju kako postupati sa strogim bankovnim propisima“. Drugim riječima ostatak primanja će na osnovu trajnog naloga biti bezobzirno otuđen, a korisnik kredita prepušten neimaštini bez ikakvih primanja. Treba napomenuti, da banke nemaju niti volje, a niti mogućnosti kontrole takvih trajnih naloga u korist “kreditora”. Uostalom, zašto i bi, kad banke imaju samo koristi od takvih trajnih naloga i za realizaciju istih dobivaju određenu proviziju.

Umirovljenice i umirovljenici, savjet Pravnog savjetovišta SUH-a je kratak: ne uzimajte takve kredite, a pogotovo nemojte pristati na izdavanje trajnih naloga! To je put bez financijskog oporavka. Još su opasnije privatne pozajmice u kojima se u ugovorima u ulozi zajmodavca najčešće kriju kamatari koji bezobzirno pelješe građane kojima je hitna pozajmica neophodna. Takve osobe traže od građana da potpišu tzv. bjanko zadužnice koje se ovjeravaju kod bilježnika. Obzirom da bjanko zadužnica ne sadrži odredbu o načinu obračuna kamata, visini kamata te roku dospeljeća duga, neophodno je da zajmoprimac

traži da se uz bjanko zadužnicu, kao njezin sastavni dio, sklopi ugovor kojim će se precizno regulirati odredbe o kamatom, kao i rok dospeljeća bjanko zadužnice. Ugovor treba ovjeriti kod javnog bilježnika, istovremeno sa ovjekom bjanko zadužnice. Važno je napomenuti da bjanko zadužnica ima značaj ovršne isprave, tako da u slučaju da dužnik ne dan dospeljeća nema sredstva za isplatu, vjerovnik može temeljem bjanko zadužnice provesti ovrhu na nekretninama dužnika.

Slična je situacija sa izdavanjem tzv. vlastitih bjanko mjenica gdje postoje velike mogućnosti zloporabe. U slučaju da ste pritisnuti prijemkom potrebom za pozajmicom, a vjerovnik inzistira na izdavanju vlastite bjanko mjenice, nipošto ne pristajte da mjenica sadrži naznaku “bez protesta” jer ćete u tom slučaju ostati bez mogućnosti isticati prigovore ako dođe do utuživanja mjenice, odnosno do provođenja ovrhe temeljem izdane mjenice. U svakom slučaju vlastita bjanko mjenica nema značaj ovršne isprave.

Milan Tomičić

Civilni nadzor i „vrtići za

Piše: Biseka Budigam

predsjednica Povjereništva SUH-a
Grada Zagreba

Na području grada Zagreba djeluje 11 gradskih domova za ukupno 3.603 korisnika i 20 „privatnih“ (čiji su osnivači vjerske zajednice, trgovačka društva, udruge i druge domaće ili strane pravne i fizičke osobe) za 1.074 korisnika. Da su postojeći kapaciteti nedovoljni govori broj onih koji čekaju na smještaj u dom. Prema podacima Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom 2011. godine (*podaci su prezentirani u Socijalnoj slici grada Zagreba u prosincu 2012. godine*) bilo je 41.134 zahtjeva za smještaj za dom (od toga 40.084 za domove kojima je grad Zagreb osnivač i 1.050 za privatne domove), uz napomenu da ovaj broj ne odgovara stvarnom broju budući da je dio osoba istovremeno predao zahtjeve u više domova. Procjenjuje se da se brojka stvarno zainteresiranih kreće oko 18.866 osoba. U tijeku je izrada baze podataka koja će omogućiti uvid u stvarni broj podnesenih zahtjeva. U svakom slučaju, riječ je o velikom povećanju u odnosu na 2010. godinu, kada je bilo 13.000 zahtjeva za smještaj (povećanje iznosi 216,4 %), a procjena stvarno zainteresiranih - 7.000 (povećanje 45,1 %).

Na smještaj u dom se čeka prosječno sedam godina! Država treba jednako participirati u smještaju starijih i nemoćnih u državne/lokalne i privatne domove!

Vidljivo je kako je problem smještaja umirovljenika i starijih osoba u dom sve veći i da znatno nadmašuje stvarne kapacitete domova na području grada Zagreba. S obzirom na postojeća demografska kretanja (stare-

nje stanovništva) i promjene u obiteljskim strukturama i odnosima, potrebe će i dalje rasti, stoga moramo tražiti ne samo nove institucionalne mogućnosti skrbi za stare, već poradi na ozbiljnijoj i kvalitetnijoj vaninstitucionalnoj skrbi. Uostalom, velik dio zahtjeva za smještaj u dom mogao bi biti nadomješten odgovarajućom pomoći i negom u kući, jer bi mnogi, kad bi mogli birati, radije ostali u vlastitom domu.

Domovi osiguravaju pojedine vrste izvaninstitucionalne skrbi, pa se tako u okviru 9 domova proveo Projekt gerontoloških centara (oko 7.000 korisnika), prehrana se organizirala za 1.781 korisnika u okviru gradskih, te 38 u okviru privatnih domova), pranje rublja (za 6 korisnika u okviru gradskih, te 25 u okviru privatnih domova) i dnevni boravak (za 55 korisnika u okviru gradskih domova). Za neke kategorije oboljelih osoba, naročito je važan dnevni boravak, kao što je slučaj s oboljelima od Alzheimerove bolesti koje danas primaju dva gradska doma. Obitelj ujutro, kad odlazi na posao, bolesnog člana obitelji dovozi u dom i kad se vraća s posla dolazi po njega/nju. Ta vrsta „vrtića za bake i djedove“, česti je model u europskim zemljama.

Smještajni kapaciteti u gradskim domovima očito su nedovoljni, jer na smještaj čeka prosječno od 5-7 godina, a za poneke specifične zahtjeve, kao što je npr. smještaj u jednokrevetnu sobu, na prvom ili drugom katu, s prozorom okrenutim na jug - čekanje se protegne i do 10 godina. U posljednjih 20 godina u Zagrebu nije izgrađen ni jedan novi gradski dom, iako pred svake lokalne ili državne izbore gotovo svi kandidati obećaju izgraditi najmanje 2 doma u svojem mandatu. Do sada je sve ostalo na obećanjima. Da se sagradio barem jedan dom u svakom izbornom mandatu, bilo bi lakše čekati starost i bi-

ti sigurniji da će se u slučaju potrebe dobiti adekvatni smještaj.

Poseban je problem cijena smještaja koju samo rijetki mogu u cijelosti podmiriti svojom mirovinom pa je nužna pomoć ostalih članova obitelji, ako ih ima ili ako su u mogućnosti pomagati. U protivnom se za njih sufinancira smještaj. Iz godine u godinu plaćanje smještaja u domove postaje gorući problem mnogih obitelji, jer mirovine ne prate rasta troškova života, mnogo je mlađih članova obitelji ostalo je bez posla, pa često umirovljenici svojom mirovinom, koja stiže redovno svakoga mjeseca pomažu financijski i vlastitoj djeci, a ponekad i unucima!

I posljednjih mjesec dana slušali smo kako svi kandidati na listama za lokalne izbore obećavaju sagraditi dom za stare gotovo u svakoj gradskoj četvrti, a isti je slučaj i s hospicijima, kojih u Zagrebu uopće nema.

Sindikata umirovljenika Hrvatske smatra kako bi trebalo pomoći doplačivati smještaj u privatnim domovima jednako kao što se dotiraju državni i gradski domovi, i to u svim slučajevima kad je nužan hitan smještaj u dom, a u državnom ili gradskom nema mjesta. Tako treba spriječiti diskriminaciju prema umirovljenicima, jer su svi radnici i građani doprinosima i porezima jednako ulagali u izgradnju domova.

Podaci za područje Hrvatske govore kako je 2011. smještaj korisnika u državne domove za starije i nemoćne bio sufinanciran od strane obveznika države u 28% slučajeva, dok su u 72% slučajeva sami, ili uz pomoć drugih, plaćali svoj smještaj (za nedržavne domove ti postoci iznose 14,6% za su-

bake i djedove“

financiranje, i 86% za samostalno plaćanje).

Podaci Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom za grad Zagreb govore kako je 2009. godine u 54 % slučajeva smještaj korisnika u domove za starije i nemoćne bio sufinanciran od strane obveznika uzdržavanja ili države (za 4,5% korisnika troškove je sufinancirala država, dok je država u potpunosti pokrivala za 10% korisnika) - (*Socijalna slika Grada Zagreba 2011.*).

Zašto država ne subvencionira i smještaj u privatnim domovima?

Upravo zbog velike razlike u cijeni između smještaja u državne ili gradske domove i one privatne (*najčešće je za iste uvjete u privatnima cijena 100% veća, npr. u gradskom 3.000 kn, a u privatnom 6.000 kn*) te zbog dugih listi čekanja, u novije vrijeme osnivaju se obiteljski domovi ili domovi čiji su osnivači udruge građana. Uvjeti za osnivanje (*smještaj, oprema i stručni kadar*) su manje zahtjevniji, a ponekad neke udruge primaju na smještaj i bez formalnog registriranja.

Siromašnije i neupućenije obitelji smještaju svoje nemoćne starije članove u seoska obiteljska domaćinstva u kojima je za smještaj dovoljna često samo vrlo skromna mirovina (najmanje 2.000 kn). To su uglavnom nekontrolirani udomitelji koji često drže ljude u vrlo lošim uvjetima, uz slabu ishranu i vrlo loše zdravstvene i higijenske uvjete. Privatni osnivači nekih „kvazi“ domova zanose se velikom zaradom na nesreći starijih i bolesnih osoba, a neki prakticiraju i sklapanje ugovora o dosmrtnom ili doživotnom uzdržavanju i „ogule“ korisnike za nekretnine. Takve oblike kriminala treba najstrože kažnjavati i onemogućiti djelovanje. Ministarstvo socijalne politike i mladih pokušava se hvatati u koštac s takvim slučajevima, ali mnogi promaknu oku i kazni.

Cjelokupni sustav socijalne skrbi nadzire samo sedam inspektora! SUH predlaže civilni nadzor nad domovima.

Moramo znati kako i u najopremljenijim domovima osoblje katkad griješi u odnosu prema korisnicima. Ponekad iz neznanja, ponekad zbog loše volje, a ponekad su osobnosti njegovatelja neprihvatljive za rad sa starijim, osobito nemoćnim osobama.

Često čujemo takve primjedbe od članova obitelji koji dolaze po savjete u Savjetovalište SUH-a u Radničkom domu u Zagrebu, ali zbog malog broja tzv. socijalnih inspektora i zbog rijetkih obilazaka inspekcije (*u neke domove dolaze jednom u tri godine i to uz pret hodnu najavu!*) ne postoji stvarni uvid u stanje usluga. Samostalna služba za upravni i inspekcijski nadzor, predstavljenke i pritužbe i koordinaciju sustava socijalne sigurnosti je samostalna unutarnja ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva socijalne politike, ali ima, koliko nam je poznato, samo sedam inspektora!

Sindikat umirovljenika Hrvatske u više je navrata ponovio svoju inicijativu da se dopusti tzv. civilni nadzor, tj. obilazak domova od strane stručnih (liječnici, psiholozi, socijalni radnici) ili obučenih volontera iz udruga civilnog društva i to zbog kvalitete rada i odnosa prema korisnicima. Tako bi se unaprijedila svakodnevna praksa, a odnosi i postupci bi bili kvalitetniji. Civilnim nadzorom ne bi se obezvrijedilo rad osoblja i stručnjaka u domovima, već bi takav nadzor poboljšao kvalitetu rada osoblja i zadovoljstvo korisnika. Uočene slabosti i negativnosti sprječavale bi se u početku, a zadovoljstvo i zaposlenika i korisnika sigurno bi bilo veće. I, što je važno reći, ekipe civilnog nadzora bi posjete obavljale - bez najave.

PITANJE I ODGOVOR: Podjela domova prema vlasništvu

Hoće li država subvencionirati smještaj u privatnim domovima kako korisnici ne bi trebali plaćati 5.000-7.000?

Prema važećem Zakonu o socijalnoj skrbi smještaj u dom za starije i nemoćne osobe može se rješenjem centra za socijalnu skrb osigurati starijoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju i nemoći prijedbno potrebna stalna pomoć i njega druge osobe, a koju joj ne mogu pružiti članovi obitelji ili se pomoć i njega ne može osigurati na drugi način. Također će se smještaj osigurati i starijoj osobi koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama, a koje se ne mogu otkloniti primjenom drugih prava iz socijalne skrbi ili na drugi način. Korisnici kojima je smještaj osiguran putem centra za socijalnu skrb sudjeluju u plaćanju troškova smještaja svim svojim prihodima, ako su ti prihodi nedostadni, troškove podmiruju obveznici uzdržavanja, a ukoliko ni oni nisu dostatni, tada troškovi smještaja terete sredstva državnog proračuna.

U Republici Hrvatskoj djeluje 226 domova i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe. Od tog broja Ministarstvo socijalne politike i mladih ima sklopljene ugovore o međusobnim odnosima s 96 pružatelja usluga kod kojih se korisnici mogu uputiti rješenjem centra za socijalnu skrb, u pravilu po cijeni od 3.200,00 kn.

Korisnik može s pružateljima usluge sklopiti ugovor o korištenju usluge bez rješenja centra za socijalnu skrb, no u tom slučaju u cijelosti plaća troškove smještaja.

Međutim, u praksi postoji i dalje „socijalistička“ podjela domova prema vlasništvu. Tzv. privatni domovi u pravilu dostupni su samo bogatijima, a država nerijetko subvencionira smještaj i u preskupim županijskim domovima, gdje su ekonomske cijene katkad i blizu onima u privatnima.

hzmo HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, svibanj 2013., godina VI., br. 5

HZMO NA SAJMU POSLOVA U SPLITU

Područna služba HZMO-a u Splitu je sudjelovala na VI. sajmu poslova Splitsko-dalmatinske županije, održanom 22. travnja 2013. Organizator ovog sajma, koji se održavao u Splitu, bio je splitski Područni ured HZZ-a, a otvorio ga je ministar rada i mirovinskoga sustava prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med.

HZMO je posjetiteljima Sajma predstavio mogućnost da, preko Korisničkih stranica na internetskoj stranici Zavoda, provjere je li ih poslodavac prijavio na mirovinsko osiguranje, objavio s osiguranja ili pak provjere svoje podatke o stažu i plaći, o kojima ovisi ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja.

NOVI BROJ STATISTIČKIH INFORMACIJA HZMO-a

Od 26. travnja 2013. je na internetskim stranicama Zavoda, u rubrici Publikacije, dostupan novi broj "Statističkih informacija HZMO-a", broj 1/2013. U biltenu "Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje" objavljuju se statistički podaci iz područja mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u Republici Hrvatskoj. Radi cjelovitijeg pregleda kretanja na području mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, objavljuju se i višegodišnji podaci o korisnicima, osiguranicima i doplatku za djecu.

POTPISAN ADMINISTRATIVNI SPORAZUM S GLAVNIM SAVEZOM OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA NJEMAČKOG TIJELA ZA VEZU

U Zagrebu su 11. i 12. travnja 2013. održani razgovori HZMO-a i HZZO-a

s Glavnim savezom obveznog zdravstvenog osiguranja, njemačkog tijela za vezu za zdravstveno osiguranje u inozemstvu. Hrvatsko izaslanstvo predvodili su gospodin Srećko Vuković, ravnatelj HZMO-a i gospođa Sandra Orešić, pomoćnica ravnatelja HZZO-a, a njemačko izaslanstvo gospodin Hans-Holger Bauer direktor njemačkog tijela za vezu za zdravstveno osiguranje u inozemstvu.

U okviru razgovora je 12. travnja 2013. potpisan Administrativni sporazum o učincima ulaska Republike Hrvatske u EU na pravne propise u području socijalnog osiguranja - potpisali su ga direktor njemačkog tijela za vezu za zdravstveno osiguranje u inozemstvu Hans-Holger Bauer, ravnatelj HZZO-a Siniša Varga i ravnatelj HZMO-a Srećko Vuković.

RAZGOVORI TIJELA ZA VEZU HRVATSKOG I SRPSKOG NOSITELJA MIROVINSKOG OSIGURANJA

U Zagrebu su 3. i 4. travnja 2013. održani razgovori tijela za vezu hrvatskog i srpskog nositelja mirovinskog osiguranja, pri čemu je hrvatsko izaslanstvo vodila je pomoćnica ravnatelja Teodora Marinović, a srpsko direktor Zoran Panović.

Nositelji mirovinskog osiguranja razmijenili su informacije o izmjenama propisa u području mirovinskog osiguranja i novosklopljenim

međunarodnim ugovorima od posljednjih razgovora tijela za vezu. Razmotrena su sporna pitanja u provedbi Ugovora, Općeg administrativnog sporazuma za provedbu Ugovora i Administrativni sporazum tijela za vezu na području mirovinskog osiguranja te pitanja oko isplate mirovina, odštetnih zahtjeva, potrebe pribavljanja osobnog identifikacijskog broja (OIB) i naknade troškova vještačenja.

ODRŽANI RAZGOVORNI DANI S PREDSTAVNICIMA AUSTRIJSKOG MIROVINSKOG OSIGURANJA

Razgovorni dani s predstavnicima austrijskog mirovinskog osiguranja i hrvatskih osiguranika koji su bili zaposleni u Republici Austriji, održani su 17. travnja 2013. u Zagrebu i 18. travnja 2013. u Čakovcu. Najčešća pitanja odnosila su se na uvjete za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu te pitanja vezana uz isplatu austrijske mirovine. Razgovorni dani protekli su u radnoj atmosferi na obostrano zadovoljstvo, te je na kraju radnog sastanka zaključeno da će se 24. i 25. rujna 2013. razgovorni dani održati u Beču i Klagenufurtu.

DONESEN ZAKON O DADILJAMA

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 15. ožujka 2013. donio Zakon o dadiljama, koji je objavljen u "Narodnim novinama" broj 37/13., od 28. ožujka 2013. Prema ovom Zakonu će se djelatnost dadilje moći registrirati kao obrt, nakon što se dostavi pravomoćno rješenje nadležnog obiteljskog centra o ispunjavanju uvjeta za obavljanje te djelatnosti nadležnom uredu državne uprave u županiji.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U TRAVNJU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU*		
starosna	646609	2.412,50
invalidska	246142	1.969,10
obiteljska	237079	1.869,26
UKUPNO	1129830	2.201,91
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2455	4.643,83
invalidska	8855	3.185,91
obiteljska	715	3.603,42
UKUPNO	12025	3.508,38
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	424	2.421,61
invalidska	58406	5.054,07
obiteljska	13877	6.769,06
UKUPNO	72707	5.366,04
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6357	2.786,81
obiteljska	591	3.099,42
UKUPNO	6948	2.813,40
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1221510	2.406,59

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I.-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br.177/04.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku 2012.) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 22/12).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U TRAVNJU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	89591	238,39	54839	230,87	18667	257,49	16085	241,86
500,01 - 1.000,00	99142	771,02	52180	762,84	18605	755,58	28357	796,20
1.000,01 - 1.500,00	132158	1.278,94	59141	1.283,44	35367	1.296,40	37650	1.255,46
1.500,01 - 2.000,00	240612	1.802,78	102364	1.799,47	73959	1.802,93	64289	1.807,87
2.000,01 - 3.000,00	314570	2.452,15	182715	2.481,25	67204	2.418,88	64651	2.404,46
3.000,01 - 4.000,00	162411	3.438,53	120547	3.449,63	22692	3.397,97	19172	3.416,75
4.000,01 - 5.000,00	57461	4.408,16	45695	4.411,21	6512	4.387,96	5254	4.406,68
5.000,01 - 6.000,00	20557	5.429,13	17175	5.439,06	2059	5.417,56	1323	5.318,20
6.000,01 - 7.000,00	8792	6.430,56	7799	6.432,65	777	6.418,86	216	6.397,16
7.000,01 - 8.000,00	3008	7.385,90	2697	7.396,60	268	7.268,42	43	7.446,79
veće od - 8.000,00	1528	8.971,13	1457	8.966,27	32	9.141,55	39	9.012,78
UKUPNO	1129830	2.201,91	646609	2.412,50	246142	1.969,10	237079	1.869,26

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću

A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Urednica: Maja Kos

urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG
GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U SVIBNJU 2013.

Ostvarivanje zdravstvene zaštite i prava na davanje za bolest nakon što Republika Hrvatska postane država članica Europske unije

U prilogu za travanj 2013. godine obrađena je tema pod naslovom Ostvarivanja zdravstvene zaštite i prava na davanje za bolest nakon što Republika Hrvatska postane država članica Europske unije.

Naime, ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju sa 1. srpnja 2013. godine mijenja se način ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu u Republici Hrvatskoj kao način ostvarivanja zdravstvene zaštite u državama članicama Europske unije, koju će osigurane osobe HZZO-a iz Republike Hrvatske moći ostvarivati kao građani Europske unije.

U ovom prilogu daje nastavak na navedenu temu u vezi ostvarivanja prava na roditeljske potpore, te prava s osnova ozljede na radu i profesionalne bolesti.

I. Naknade za roditeljski i roditeljski dopust

Pravo na roditeljske i roditeljske potpore (dopuste i pripadajuće novčane naknade) utvrđene su Zakonom o roditeljskim i roditeljskim potporama („Narodne novine“ broj 85/08., 110/08. i 34/11) te su vrste prava utvrđene ovisno o radno pravnom statusu roditelja odnosno mogu ih ostvariti:

- zaposleni i samo zaposleni roditelj
- roditelj koji ostvaruje drugi dohodak, poljo-

privrednik izvan sustava poreza na dobit ili dohodak i nezaposleni roditelj
-roditelj izvan sustava rada.

U načinu ostvarivanja prava na roditeljske i roditeljske potpore, s roditeljima djeteta izjednačeni su:

- posvojitelj djeteta
- skrbnik maloljetnog djeteta i udomitelj
- osigurane osobe HZZO-a stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj.

1. Zaposleni i samozaposleni roditelji

Zaposleni ili samozaposleni roditelji, pod uvjetima koji propisuje Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama mogu ostvariti pravo na roditeljski dopust, pravo na rad u polovici punog radnog vremena za vrijeme roditeljskog i roditeljskog dopusta, dopust ili rad u polovici punog radnog vremena radi njege djeteta s teži smetnjama u razvoju, pravo na rad u polovici punog radnog vremena za pojačanu njegu djeteta koje ima određene zdravstvene probleme, dopust trudne radnice ili dopust radnice koja doji dijete, zaposlena i samozaposlena majka može ostvariti pravo na stanku za dojenje djeteta, slobodan dana za prenatalni pregled te zaposlena radnica mirovanje prava i obveza iz radnog odnosa do treće godine života djeteta.

Obvezni roditeljski dopust

Ostvaruje se u neprekidnom trajanju od **98 dana (28 dana prije planiranog datuma poroda i 70 dana nakon rođenja dje-**

teta), a obvezno ga koristi trudnica, odnosno majka djeteta. **Iznimno**, obvezni rodiljni dopust može započeti i **45 dana prije** očekivanog poroda ovisno o stanju trudnoće i zdravstvenom stanju zaposlene i samozaposlene trudnice što utvrđuje izabrani doktor opće obiteljske medicine, prema nalazu izabranog doktora ginekologa iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Dodatni rodiljni dopust

Koristi se **od 71. dana nakon poroda do navršenog 6. mjeseca** života djeteta. Pravo na dodatni rodiljni dopust majka može prenijeti u cijelosti ili u vremenski ograničenom trajanju i na oca djeteta, uz njegovu pisanu suglasnost. Dodatni rodiljni dopust može se koristiti i kao rad s polovicom punog radnog vremena na način da korisnik prava nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta ima pravo raditi polovicu punog radnog vremena u onolikom trajanju u kojem je to pravo koristio do navršenih 6 mjeseci života djeteta, a najduže do navršenih 9 mjeseci života djeteta. (članak 15. stavak 1. i 2. Zakona)

Produženi rodiljni dopust

Koristi se u slučaju **prerano rođenog djeteta** kada se **produljuje obvezni ili dodatni rodiljni dopust** za onoliko dana za koliko je dijete prerano rođeno. **Pod prerano rođenim djetetom** u smislu Zakona smatra se dijete rođeno prije navršenog 37. tjedna, odnosno 259. dana trudnoće, a da li se radi o prerano rođenom djetetu utvrđuje nadležno tijelo vještačenja HZZO-a na osnovi relevantne medicinske dokumentacije.

Naknada plaće za rodiljni dopust

Prema Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama naknada plaće za vrijeme rodiljnog dopusta (obveznog, dodatnog i produženog) ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iznosi **100% od osnovice** za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju (na osnovi prosjeka plaća isplaćenih u šestomjesečnom razdoblju koje prethodi mjesecu u kojem je započelo korištenje prava na rodiljni dopust (**delimitirana rodiljna naknada**)).

Naknada plaće za vrijeme korištenja rodiljnog dopusta isplaćuje se na teret sredstava HZZO-a, s obzirom da se radi o pravu koje se skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju ostvaruje kao pravo iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Roditeljski dopust

Roditeljski dopust koristi se nakon što dijete navrší 6 mjeseci života.

Roditeljski dopust utvrđen je kao **pravo oba zaposlena ili samozaposlena roditelja**, koji to pravo koriste, u pravilu u jednakom trajanju, a mogu ga koristiti pojedinačno, istodobno ili naizmjenično do navršene 8. godine života djeteta. I roditeljski dopust se može koristiti kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena i to u dvostrukom trajanju prava. Drugim riječima roditeljski dopust u trajanju od 6 mjeseci, ako se koristi kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena koristi se u trajanju od 12 mjeseci.

Trajanje roditeljskog dopusta

Za **prvo i drugo dijete** roditeljski dopust traje **6 mjeseci**, a za **blizance, treće i svako sljedeće dijete 30 mjeseci**.

Pri tome treba napomenuti da je, u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom. 6. Zakona, određeno da **mjesec** u smislu Zakona predstavlja jediničnu vremensku vrijednost od 30 kalendarskih dana koja služi za izračun trajanja prava propisanih Zakonom. Stoga korisnik na ime roditeljskog dopusta u trajanju 6 mjeseci koristi pravo u trajanju od 180 dana, dok na ime roditeljskog dopusta od 30 mjeseci koristi 900 dana.

Produženje roditeljskog dopusta

Ako roditeljski dopust otac djeteta koristi najmanje 3 mjeseca (90 dana) on se produžuje za 2 mjeseca (60 dana), što je predviđeno kao poticaj da roditeljski dopust, osim majke, koristi i otac djeteta.

Korištenje roditeljskog dopusta u dijelovima

Budući da se roditeljski dopust može iskoristiti do navršene 8. godine života djeteta roditelji ga mogu dakle koristiti u dijelovima U slučaju da roditelji koriste roditeljski dopust u dijelovima mogu ga koristiti najviše 2 puta godišnje u trajanju od najmanje 30 dana.

Naknada plaće za roditeljski dopust

Iznos naknade plaće za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta za prvih 6 mjeseci, odnosno prvih 8 mjeseci korištenja prava, uz uvjet ispunjenja propisanog staža osiguranja, iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, s time da visina naknade plaće ne **može za puno radno vrijeme iznositi više od 80% proračunske osnovice mjesečno**, odnosno više od 2.660,80 kuna.

Za preostali dio roditeljskog dopusta, znači od 6. odnosno 8. mjeseca do 30. mjeseca korištenja prava naknada plaće iznosi **50% proračunske osnovice**, odnosno 1.663,00 kune.

Stanka za dojenje djeteta

Pravo na stanku za dojenje djeteta može ostvariti zaposlena i samozaposlena majka.

Naknada plaće za vrijeme stanke

Korisnica za vrijeme korištenja prava na stanku za dojenje djeteta ima pravo na naknadu plaće u iznosu **100% proračunske osnovice, preračunate na satnu osnovicu** za mjesec za koji se obračunava naknada plaće.

Pod proračunskom satnom osnovicom podrazumijeva se propisani postotni iznos proračunske osnovice obračunat na satnu vrijednost s obzirom na puno radno vrijeme u mjesecu za koji se obračunava naknada plaće.

Pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta

Pravo ostvaruju zaposleni i samozaposleni roditelji djeteta kod kojeg postoje stanja ili bolesti utvrđene Pravilnikom o uvjetima i postupku stjecanja prava na rad u skraćenom radnom vremenu radi pojačane brige i njege djeteta ("Narodne novine" broj 25/09.) i pod uvjetima utvrđenim tim Pravilnikom.

Naknada plaće

Zaposleni i samozaposleni roditelju za vrijeme korištenja prava na rad s polovicom punog radnog vremena do 3. godine života djeteta ima pravo na naknadu plaće u visini 50% proračunske osnovice preračunate na satnu osnovicu za kalendarski mjesec za koji se naknada plaće obračunava, te se

tako dobivena satna osnovica množi s brojem sati izostanka s posla.

2. Roditelj koji ostvaruje drugi dohodak, poljoprivrednik izvan sustava poreza na dobit ili dohodak i nezaposleni roditelj

Roditelji koji ostvaruju drugi dohodak, roditelji poljoprivrednici te nezaposleni roditelji imaju pravo **na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada** te pravo na **novčanu naknadu** za vrijeme korištenja tih prava.

Roditeljska pošteda od rada utvrđena je u trajanju:

- do **navršene 1. godine** života djeteta – za prvo i drugo dijete
- do **navršene 3. godine** života djeteta - za blizance, treće i svako sljedeće dijete.

Novčana naknada

Za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada korisnik ima pravo na novčanu naknadu u iznosu od 50% proračunske osnovice, odnosno u iznosu od 1.663,00 kune.

3. Roditelj izvan sustava rada

Roditelj izvan sustava rada (korisnik mirovine; korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju; korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske; osoba koja se prema propisima iz socijalne skrbi ne smatra sposobnom za rad ili se prema drugim propisima smatra uzdržavanom osobom; polaznik redovitog školovanja ili sveučilišnog ili stručnog studija; svaki drugi korisnik koji ispunjava uvjete za roditelja izvan sustava rada, a pravo ne može ostvariti po drugom osnovu) ostvaruje pravo na **rodiljnu i roditeljsku brigu o novorođenom djetetu** u istom trajanju kao i nezaposleni roditelj.

Novčana pomoć

Za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku brigu o novorođenom djetetu korisnik ima pravo na novčanu naknadu u iznosu od 50% proračunske osnovice, odnosno u iznosu od 1.663,00 kune.

Prava na rodiljne i roditeljske potpore ostvaruju se u područnim službama HZZO-a nadležnima prema mjestu prebivališta i to uglavnom na osnovi pisanog zahtjeva korisnika prava, osim rodiljnog dopusta kojim se ostvaruje na osnovi izvešća o bolovanju izabranog doktora medicine.

Ostvarivanje prava na roditeljne i roditeljske potpore za vrijeme kretanja u državama članicama Europske unije

Ako je za ostvarivanje prava na roditeljne i roditeljske potpore određeno da se prethodno treba imati ispunjen uvjet prebivališta, radnog staža ili obvezno zdravstveno osiguranje u određenom vremenskom razdoblju, za ostvarivanje tog prava u jednoj od država članica Europske unije, pa tako i u Hrvatskoj, uzeti će se u obzir duljina prebivališta, zaposlenja ili zdravstvenog osiguranja koje je ostvareno i u drugoj, odnosno drugim državama članicama Europske unije.

Ako korisnik prava na određene novčane naknade prema propisima Republike Hrvatske ima prebivalište ili boravište u drugoj državi članici Europske unije, novčane naknade će u drugoj državi članici Europske unije i nadalje isplaćivati HZZO u skladu sa hrvatskim propisima. Sporazumom između država može se dogovoriti da tu naknadu isplaćuje ustanova države u kojoj korisnik boravi, ali i tada u skladu sa hrvatskim propisima i na teret HZZO-a.

II. Davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti

Davanja s osnove obveznog zdravstvenog osiguranja

Prava za slučaj priznate ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti ostvaruju osiguranici: osobe u radnom odnosu kod domaćeg ili stranog poslodavca sa sjedištem u republici Hrvatskoj, obrtnici i osobe koje obavljaju profesionalnu djelatnost samostalno u obliku zanimanja, te osobe izabrane ili imenovane na stalne dužnosti u određenim tijelima državne vlasti odnosno jedinica lokalne i regionalne samouprave, ako za taj rad primaju plaću, članovi uprave trgovačkih društava ako nisu obvezno zdravstveno osigurani po osnovi rada, osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koje rade u inozemstvu kod stranog poslodavca a nisu tamo osigurane, osobe koje obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino i glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurani po osnovi rada, svećenici i drugi vjerski službenici vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjer-

skih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, osobe koje pružaju njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu Domovinskog rata i osobe kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja prema posebnom zakonu.

Za određenu skupinu osiguranih osoba propisana je zakonska obveza osiguranja u posebnim okolnostima za rizik nastanka ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti i to za razdoblje dok traju te okolnosti. To su primjerice učenici i studenti za vrijeme obvezne praktične nastave, stručne prakse, stručnih putovanja ili rada putem ovlaštenih posrednika, članovi dobrovoljnih vatrogasnih društava, sportaši, treneri i organizatori u sklopu organizirane amaterske sportske aktivnosti, osobe koje sudjeluju u organiziranim javnim radovima i slično

Nastavak teme u vezi prava s osnova ozljede na radu i profesionalne bolesti dati će se u prilogu za lipanj 2013. godine.

U okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osiguravaju se:

- mjere specifične zdravstvene zaštite radnika sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i posebnim zakonima te pravilnicima donesenim na temelju tih zakona,

- prava za slučaj priznate ozljede na radu, odnosno profesionalne bolesti i to:

- a) pravo na zdravstvenu zaštitu
- b) pravo na novčane naknade

Uvjeti i način provođenja prava iz stavka 1. ovoga članka kao i postupak priznavanja ozljede na radu i profesionalne bolesti utvrđuju se općim aktima Zavoda donesenim na temelju ovoga Zakona.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje – Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo-net.hr

Za nakladnika:

ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.

Urednice priloga:

Jasenska Pap, dipl.iur.,
Veronika Laušin, dr.med.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja
0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog
osiguranja
0800 7989

MEDULIN

Turneja za austrijske prijatelje

Što pokazati austrijskim umirovljenicima iz pobratimljenog grada Polša? Medulinska podružnica SUH-a odlučila je pokazati cijelu Istru do Opatije, a nije izostao ni posjet Brijunima gdje je u jednom od hotela organiziran i ručak. Jasno, posjetili su Pulu, pogledali Arenu i

tržnicu koju su sagradili Austrijanci, te mornaričku crkvu koju je gradio austrijski arhitekt Friedrich von Schmidt 1898., a na svečanoj inauguraciji bio je nazočan i car Franjo Josip iz čije se blagajne crkva i financirala. Uz crkvu se nalazi i mornaričko austrougarsko groblje od 1862.

godine, na kojem su pokopani njemački vojnici - žrtve brodskih nesreća.

Jedne večeri je na prekrasno uređenoj medulinskoj rivi održan svojevrsni festival *penzića* na kojem su polaznice grupe rekreacije Crvenog križa prezentirale dio svog bogatog programa zdravstvene rekreacije koju aktivisti medulinskog SUH-a provode tokom cijele godine u svim dijelovima općine. Uglavnom, oдаbirom dobre hrane od maneštrice od gljiva, brodeteta i mesa, nakupilo se puno kalorija, koje su morale biti potrošene plesom i zabavom. Veselo hrvatsko-austrijsko umirovljeničko društvo diglo je sve na noge, a (ne)znanje jezika više nije bilo prepreka.

Dobrodošlicu gostima poželjela je predsjednica medulinske Podružnice SUH-a Vera Vidmar, a zahvalu za dobru organizaciju izrekla je predsjednica umirovljeničkog sindikata iz Polša Antonia Schneider. Neki od gostiju čak su povjerali kako im je to bio jedan od najljepših izleta i da će se jako morati potruditi da bi Medulincima uzvratili tako uspješan posjet.

UMAG:

Osnovan Ogranak SUH-a Istraturista

Čestitke: 29. travnja Podružnica SUH-a u Umagu dobila je svoj prvi ogranak. Na osnivačkoj skupštini Ogranka umirovljenika Istraturista, održanoj u prostorijama MEETING CENTRA SOL-UMAG, predsjednik umaške Podružnice SUH-a Anton Pertot pozdravio je prisutne i opisao aktivnosti SUH-a u Istri i Hrvatskoj, uz poziv svim bivšim radnicima Istraturista da se uključe u Ogranak. Skupu se obratila i direktorica korporativnih poslova Arlen Brozić, izrazivši zadovoljstvo odazivom članova, te je obećala pomoći u ostvarivanju aktivnosti koje će ogranak pokrenuti. U Predsjedništvo su izabrani Ljiljana Čavlek, Branka Veršić Krivograd, Livio Matassi i Mirko Otočan, a za predsjednika Ogranka izabran je Fulvio Titonel.

„Osnivanje Ogranka umirovljenika Istraturista naišlo je na jako pozitivnu reakciju naših umirovljenika, koji će se, vjerujem, u velikom broju pridružiti aktivnostima koja planiramo. Uz potporu Istraturista već krećemo u akciju, kako bismo uzdigli kvalitetu života članova. Iskustva imamo, a ni elana nam ne nedostaje!“, izjavio je Titonel.

Ogranak umirovljenika Istraturista djeluje u sastavu umaške podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske, a Predsjedništvo Ogranka će u narednom periodu intenzivno raditi na proširenju broja članova i donošenju plana rada. Na području Umaga i okolice živi više od 200 bivših radnika Istraturista, kojima će Ogranak pružati podršku u svim aktivnostima vezanim za afirmaciju statusa umirovljenika i organizaciju boljeg života. Ogranak umirovljenika će imati trajnu i snažnu potporu Istraturista, kao tvrtke koja teži očuvanju čvrste povezanosti sa svojim umirovljenicima i nakon njihovog odlaska u zasluženu mirovinu.

(Marija Pertot)

PAZIN

Pohod Dalmatinom, rijekama i morem

Sindikata umirovljenika i Matica umirovljenika Pazina, već tradicionalno zajednički organiziraju višednevne izlete Lijepom Našom. Radoznale putne želje odlično je osmislila Mirjana, tajnica SUH-a Pazin, nazvavši izlet „Rapsodijom hrvatskog Jadrana“. Četrdesetak članova krenulo je na petodnevni izlet južnim Jadranom.

Vozeći se Dalmatinom stigli smo do poznatog turističkog gradića Primoštena, gdje smo uz simpatičnog mjesnog vodiča razgledali gradić koji se užurbano priprema za turističku sezonu. Iznenadenje je bio ručak u seoskom domaćinstvu Bačulov dvor u kamenitom zaleđu. Uz ukusnu domaću hranu oduševili su nas domaćini koji poštujući tradiciju, s ljubavlju uređuju svaki kutak svog domaćinstva.

Put nas je vodio prema Pločama, preko Orebića, na trajekt za Korčulu - našu slijedeću destinaciju. Smješteni smo u prekrasni hotel Marko Polo. Ostali smo zadivljeni Korčulom, njezinom ljepotom, zanimljivom prošlošću, graditeljstvom. To je otok maslina, vinograda i poznatog plesa Moreške. Cijeli smo dan proveli u krstarenju otokom, zadivljeni Velom Lukom i Lumbardom. U društvu s ugodnim domaćinom saznali smo mnogo o poznatim ličnostima, životu i običajima otočana.

Napuštajući Korčulu, vozili smo se Pelješcem do Stona, prisjećajući se kako smo prije dvije godine uspješno propješačili stonske zidine i uživali u degustaciji poznatih stonskih školjaka i vina. Treći dan našeg izleta vodio nas je u Metković. Nezaboravna plovidba rukavcima Neretve i degustacija domaćih proiz-

voda, dopunjeni su ljepotama plantaža mandarina i promatranjem kako domaćini do svojih njiva putuju barkama.

Stigli smo do Makarske. Nakon noćenja u hotelu Meteor, razgledali smo grad, posjetili poznati Malakološki muzej i ostali zadivljeni ljepotom školjaka i koralja - s ljubavlju skupljenih primjeraka iz raznih svjetskih mora. Na red je došao Imotski. Zavrili smo u njegove ulice, posjetili Crveno i Plavo jezero - mjesta poznata po svojim legendama. Na Staroj kuli saznali smo o sudbini Hasanaginice, opjevane u narodnoj pjesmi koju je u svom djelu „Putovanje po Dalmaciji“ prvi zapisao talijanski putopisac Alberto Fortis. Ugodno iznenadenje domaćinima bilo je kad su neke naše članice počele recitirati početak pjesme: „Što se bijeli u gori zelenoj, il' je snijeg, il' su labudovi... „- Ipak je od školskih dana i ostalo nešto znanja!

Puni dojmova vratili smo se u Makarsku i uživali u lijepom gradu podno sivih stijena Biokova. Peti dan našeg putovanja vodio nas je do Omiša. Razgledavajući gradić saznali smo o njegovoj prošlosti, omiškim gusarima, Poljicama i poznatoj heroini Mili Gojsalić. Nezaboravan doživljaj bio je plovidba čamcima rijekom Cetinom do Radmanovih mlinica, najpoznatijem domaćinstvu na ovom području. Putovanje smo nastavili Jadranskom magistralom uz kratko zadržavanje u Starigradu i uskočkom Senju. U kasnim satima stigli smo sretni i puni dojmova u naš Pazin. Putem smo već zacrtali novu destinaciju - Slavoniju!

(Gracijela Zović)

SIKIREVCI

Šokice prosvjedovale u Zagrebu

Podružnica SUH-a Sikirevci održala je 4. svibnja svoju tradicionalnu zabavu za umirovljenike u nazočnosti više od 200 osoba. Prisustvovali su mnogobrojni gosti: iz Središnjice SUH-a predsjednica Jasna Petrović, zamjenik predsjednice Milan Tomićić, potpredsjednica Biserka Budigan, predsjednica Županijskog povjereništva SUH-a Brodsko-posavske županije Jasenka Rem te predsjednici susjednih podružnica - Vinko Kuzmić iz Lutvinke, Petar Lešić iz Slavonskog Šamca i Marko Stevanović iz Donjih Andrijevac. Stjepan Rakitić, predsjednik Podružnice, izvijestio je okupljene o aktivnostima, te o organiziranom sudjelovanju dvaju autobusa na prvosvibanjskim prosvjedima u Zagrebu, kad su Šokice i Šokci pobudili veliku znatiželju medija - jer su došli prosvjedovati za radna mjesta za svoju djecu i unuke. Tajnica Podružnice Ljubica Bešlić izvijestila je kako Podružnica uspješno radi te da broj članova stalno raste. Uz dobro or-

ganiziranu zabavu i bogatu tombolu te vesele tamburaše zabava je trajala do večernjih sati.

Na samoj zabavi predstavljani su kandidati za lokalnu vlast u Sikirevcima, i to SUH-ovac Stjepan Rakitić za načelnika, a Mara Mihalj za zamjenicu, a kako su se kandidirali na listi Stranke umirovljenika, podršku im je došla dati i stranačka ekipa na čelu s predsjednikom Lazarom Grujićem. Osobito je zanimljiv bio program Rakitića za načelnika Sikirevaca, u kojem je posebno naglasio kako su umirovljenici i stariji građani prioritet te dodao kako će im pokušati izgraditi dnevni centar za različite aktivnosti i druženje. Pri tom je svakoga iznenadio tvrdnjom kako bi taj posao obavljao - volonterski!

OPOROVEC:

„Predsjednički“ čobanac

U subotu 11. svibnja održana je Godišnja izvještajna skupština SUH-a Oporovec. Na radost okupljenih himnu je otpjevao pjevački zbor KUD-a Podružnice, koji je imao već mnogo javnih nastupa na manifestacijama u gradskoj četvrti, ali i na gradskim smotrama. Minutom šutnje potom je odana počast svim preminulim članovima Podružnice. Predsjednik Podružnice Marijan Jardas otvorio je Skupštinu te podnio izvještaj o radu u protekloj godini. Potom je podnesen blagajnički izvještaj i izvještaj Nadzornog odbora. Budući da se članovi podružnice sastaju svaki tjedan, blagajničko poslovanje vodi se vrlo transparentno, a jednom mjesečno druže se uz glazbu i ples, vrlo su dobro upoznati s aktivnostima, te su svi izvještaji prihvaćeni jednoglasno. Nakon protokolarnog dijela, oporovečkim umirovljenicima su se obratile predsjednica SUH-a Jasna Petrović i predsjednica Povjereništva SUH-a za Grad Zagreb Biserka Budigam, predsjednik Gradske četvrti Gornja Dubrava Petar Tanić, predstavnik HSU-a Ante Kolobara, predstavnici SUH-ovih podružnica Granešinski Novaki, Miroševac i Studentski grad, te brojni drugi uzvanici i gosti.

Predsjednica SUH-a Jasna Petrović je podsjetila prisutne na stane u kojem se nalaze hrvatski umirovljenici i potrebu da se promjeni tzv. „švicarska formula“ o usklađivanju mirovina, o čemu je postignut dogovor u Nacionalnom vijeću za umirovljenike u kojem sudjeluju i dva predstavnika SUH-a, te potrebu povećanja broja zaposlenih kako bi se na osnovi međugeneracijske solidarnosti u mirovinske fondove uplaćivalo više novaca. Zatim je pozvala prisutne da na predstojećim lokalnim izborima glasaju za stranke, odnosno koalicije, koje svojim programima zagovaraju sigurnost i poboljšanje položaja umirovljenika. Predsjednica Povjereništva SUH-a za Grad Zagreb osvrnula se na programe koje su do sada realizirali i najavila osnivanje Odbora za sport i rekreaciju čiji je predsjednik Stevo Živčić iz susjedne podružnice Studentski grad. On ih je zatim pozvao da se uključe u sportske aktivnosti i da potaknu i organizirano vježbanje u svojim podružnicama te na Jarunskim susretima.

Nakon službenog dijela, poslužen je čobanac kojeg je osobno pripremio agilni predsjednik Jardas, a štrukli i štrudli iz pećnica vrijednih članica Podružnice bili su - za prste polizat' ! Tamburaši i pjevači njihovoga KUD-a zasvirali su i zapjevali za zabavu, a neki hrabriji su zaplesali.

GRANEŠINSKI NOVAKI

Aktivnosti za smijeh i dušu

Podružnica Granešinski Novaki 19. travnja ove je godine održala svoju prvu redovnu izvještajnu skupštinu. Dvorana je bila krcata, a odmah su postavljeni i stolovi za domjenak koji je uslijedio nakon službenog dijela. Atmosfera je bila izrazito svečarska - od ukrašenog prostora do dotjeranih gospođa. Radno predsjedništvo i izvjestitelji pohvalili su se brojnim izletima koje su organizirali sami ili u dogovoru sa susjednim podružnicama. Također, tu su i plesne večeri i jednomjesečna druženja uz glazbu, u svom prostoru ili odlasci na zabave u susjedne podružnice (Markuševac, Miroševac i Oporovec). Značajne aktivnosti iskazali su u brizi za svoje starije i

nemoćne sugrađane i članove obitelji, zbog čega je organiziran „Tečaj za pomoć i njegu u kući“ kojega je uspješno završilo 13 osoba. Nadalje, nabavljali su drva po povoljnijim cijenama, a svake prve srijede organiziraju kontrolu krvnog tlaka i šećera u krvi u suradnji s medicinskim sestrama iz Doma zdravlja, iako je ove godine ta aktivnost zbog smanjenih materijalnih sredstava prilično upitna. Njihova Zabavna grupa „Stari pajdaši“ koja izvodi skečeve i parodije, uglavnom iz pera predsjednice Barice Čuček, zabavljala je svoje članstvo, ali odlazila u druge podružnice s prigodnim programima vezanim uz katoličke blagdane (sv. Nikola, Valentinovo), ali i uz obilježavanje državnih praznika i drugih događanja kao što su npr. Dan starijih osoba ili Tjedan udruga.

Skupštini je prisustvovalo mnogo gostiju iz susjednih podružnica, udruga i društava što govori o popularnosti ove podružnice, ali i o potrebi umirovljenika da se druže i zabavljaju u lokalnoj zajednici, sa svojim i među svojim s kojima dijele tako radosti, ali i probleme kako naiđu.

U ime SUH-a Skupštini je nazočila predsjednica Povjereništva za Grad Zagreb Biserka Budigam i pohvalila sve aktivnosti, pozvala prisutne na prvomajski prosvjed koji organiziraju sindikalne središnjice kao upozorenje Vladi RH da još uvijek ima mogućnosti uspjeti realizirati velik dio predizbornih obećanja ako „promijeni smjer“. Nakon službenog dijela, te bogate zakuske, krenulo se u kolektivno „znojenje“ plesom i druženjem.

KLUB VOJNIH UMIROVLJENIKA 19 godina čekanja!

Dana 18. travnja održana je Redovna skupština Sindikata umirovljenika Hrvatske Podružnice vojnih umirovljenika bivše JNA. Bila je to njihova 19. godišnja skupština, jer je podružnica osnovana, za Sindikat umirovljenika, tako davne 1993. godine, godinu dana nakon osnutka.

Podružnica je to koja se ne obnavlja. Nema novih članova, jer njihov je radni vijek završio najkasnije 1990. godine, a neki su već tada bili u mirovini. Naravno, njihove su mirovine tada bile prilagođene novom mirovinskom sustavu Republike Hrvatske. Tada su, kao i danas, korisnici tih mirovina nepravedno zakinuti, jer se nisu poštovala njihova ranijim zakonima stečena prava. Borili su se svim pravnim sredstvima, tražeći da im se vojni činovi izjednače s činovima Hrvatske vojske, a onda prema tome usklade i mirovine, no nisu uspjeli postići za njih zadovoljavajuće tješjenje. SUH-ovci iz ove podružnice i dalje ustraju u svojim zahtjevima, iako već pomalo posustaju jer ih je svakim danom sve manje. To je bila glavna tema godišnjega izvješća, ali i rasprave i zaključaka.

Skupštinu je u ime SUH-a pozdravila predsjednica Povjereništva za grad Zagreb Biserka Budigam. U svoje ime i u ime Predsjedništva SUH-a poželjela im je konačne uspjehe u rješavanju njihovih statusnih i materijalnih problema, te mnogo zdravlja i sretnih trenutaka u krugu obitelji. Pozvala ih je da i dalje u skladu svojih mogućnosti doprinose svojim radom ugledu i uspjehu SUH-a. Živko Juzbašić pozdravio je skup u ime Saveza antifašističkih boraca. Predsjednik Podružnice Kluba vojnih umirovljenika SUH-a Milivoj Boroša je zaključio kako je pravda spora, ali - valjda - dostižna.

KRAŠ

„Slatki“ susret generacija

U ovom teškom vremenu, naročito za umirovljenike, nađe se i pokoji lijepi trenutak. Jedan od takvih je i duženje u Krašu pod nazivom „Susret generacija 2013.“ Svake godine menadžment Kraša, u prostorijama tvrtke Kraš organizira susret sa svojim umirovljenicima. Ove godine, tvrtka je povodom stote obljetnice, za svoje goste umirovljenike obnovila prostor.

Auditoriju se prvi obratio Darko Radišić u ime Uprave Kraša, naznačivši kako su uvjeti poslovanja sve teži, te je prokomentirao kraći film o Kraševim brendovima, koji su ponos svih generacija. Marica Vidaković, prokuristica Kraša, puna razumijevanja spram starijih osoba, izrazila je zabrinutost za status budućih umirovljenika kao i za budućnost mladih, te zaradila buran pljesak. Kako je velik broj umirovljenika Kraša udružen u „Klub umirovljenika Kraš“, nazočnih par stotina pozdravila je predsjednica Kluba Marija Jakić. Predstavila je program rada, a to je skrb za starije osobe, posjet bolesnima s poklon paketom, financijska pomoć ugroženoj kategoriji umirovljenika, pomoć za podmirenje dijela troškova odlaskom u ustanove za zdravstvenu rehabilitaciju, pomoć obitelji za umrle članove, polaganje vijenca i slično. Veseliji dio programa su razna predavanja i odlazak na izlete. Za Božić i Uskrs svi umirovljenici, a ima ih malo više od 2000, dobiju poklon bonove za nabavu Kraševih proizvoda. Predsjednica Kluba izrazila je veliku zahvalnost Krašu za brigu koju pokazuje za umirovljenike.

Sindikata umirovljenika Hrvatske ove su godine zastupale i pozdravile predsjednica Jasna Petrović, te potpredsjednice Biserka Budigam i Milica Čavkić, uz predsjednicu Podružnice Kraša Ljubicu Radmanović. Jasna Petrović je naglasila kako je SUH osnovan 1992. Godine i lani je proslavio 20 godina postojanja i kontinuirane borbe za prava umirovljenika, te čestitala Po-

družnici SUH-a Kraša koja upravo ove godine slavi svojih 20 godina! Naglasila je kako je Podružnica SUH-a Kraš jedna od najaktivnijih podružnica u svim segmentima djelovanja, a naročito se istakla u volonterskom radu oko socijalne skrbi i humanitarne djelatnosti za starije, bolesne i nemoćne osobe. Predsjednica je objasnila i zašto je ove godine organizirana potpora SUH-a sindikalnom prvomajskom prosvjedu, te zašto je važno biti član Sindikata i boriti se za obranu prava radnika i umirovljenika.

Pjesma čini lijepe trenutke još ljepšima. Ove godine za ugodno raspoloženje pobrinule su se članice KUD-a „Orač“ iz Demberja, koji vodi Kraševa umirovljenica Jasenka Miholić Rukavina. Svojim osebnim glasovima članice KUD-a, pojačane s dva muška glasa, izvele su nekoliko izvornih pjesama, a u nastavku pjevale su popularne narodne pjesme. Pjesma nije utihnula ni za vrijeme domjenka, kad su se umirovljenici častili slatkišima, sokovima, kavicom. Na kraju je svaki sudionik na odlasku dobio i paket Kraševih proizvoda. Do godine!

(Branka Tomašić Vilfan)

STUDENSKI GRAD

Sportske aktivnosti - punom parom

Sindikalna podružnica umirovljenika „Studentski grad“ na čijoj se osnivačkoj skupštini početkom travnja ove godine odmah učlanilo oko 50-ak članova, ozbiljno se dala na posao. Predsjednica Zdenka Ladišić i Izvršni odbor na redovitim sastancima nastoje članove upoznati sa planiranim aktivnostima, ali i novostima iz rada Sindikata umirovljenika Hrvatske, kako bi svi bili što više informirani i aktivni.

Odmah se započelo sa sportom. Vježbe za kralježnicu koje volonterski vodi zamjenik predsjednice Stevo Živčić, profesor kinziologije, okupile su veliki broj zainteresiranih, dok su stolovi za stolni tenis u terminima sportskih sekcija maksimalno iskorišteni. Nekoliko je preciznih igrača uvijek na elektronskom pikadu, dok u jutarnjim satima svakodnevno nekoliko članica provodi vrijeme u organiziranom nordijskom hodanju na obližnjem rekreacijskom centru.

28. travnja organiziran je izlet na Jelenov greben u Podčetrteku u Sloveniji. Hranili smo jelene, obišli jednu od najstarijih lje-karni u Europi u dvorcu iz XI. Stoljeća, pretvorenu u pavlinski samostan. Obišli smo i „Čokoladnicu“ u Olimju, gdje smo kušali čokolade čija je proizvodnja vezana uz pretka današnjih vlas-

nika koji je bio slastičar u Beču, a način proizvodnje je ostao isti - ručni! Mnogi su kupili neke od ponuđenih suvenira, a dobar ručak i ljubazno osoblje oduševili su sve putnike. Druženje u Podružnici „Studentski grad“ krenulo je punom parom!

(Snježana Živčić)

VRGORAC

SUH-ovke za ljubitelje jagoda

Vrgoračka podružnica SUH-a i ove godine nastavlja sa raznim aktivnostima na dobrobit svojih članova. Mjesečno se redovito provode akcije mjerenja krvnog tlaka i razine šećera u krvi u suradnji sa medicinskim sestrama iz Vrgoračkog Doma zdravlja, što mnogima pomogne u ranoj dijagnostici ili kontroli bolesti.

Kao i svake godine, Međunarodni dan žena obilježen je uz pjesmu, ples, veselje i prigodnu večeru, no nije se zaboravilo ni bolesne članice SUH-a i štićenike starijeg doma u Vrgorcu, uz posjet i prigodne poklone. Održan je tradicionalni uskršnji domjenak, a prigodno smo obilježili i Dan Europe te aktivno sudjelovali, s Turističkom zajednicom Grada Vrgorca u obilježavanju Dana vrgoračkih jagoda. Tom prigodom naše članice pripremile su razne kolače i torte od slasnih vrgoračkih jagoda i dijelile ih posjetiocima manifestacije.

Na Predsjedništvu naše Podružnice donijeli smo odluku o povećanju članarine, a neki su članovi prihvatili mogućnost mjesečne obustave članarine putem HZMO-a. U lipnju 2013. planiramo obići značajna mjesta Hrvatskog zagorja - Mariju Bistri-

cu, Gornju Stubicu, Trakošćan, Krapinu i Tuheljske toplice..., a u listopadu sudjelujemo na 5. Sportskim susretima SUH-a Splitsko-dalmatinske županije koje ove godine organizira Podružnica Žrnovnica. Neki naši članovi iskoristit će i povlastice za boravak u ZTC Banji Vrućici, kako bi zdravstveno i kondicijski ojačali za daljnje aktivnosti.

(Miro Jović)

NAGRADA „Srce sindikalne solidarnosti“ Povelja Ivanu Bakici!

U Radničkom domu u Zagrebu, 29. travnja je organizirana svečana podjela nagrade „Srce sindikalne solidarnosti godine“. Odlukom Predsjedništva Vijeća SSSH, glavna nagrada (kristalna vaza i povelja) posthumno je dodijeljena Antoniji Hudurović, članici Glavnog odbora Ženske sekcije SSSH i predsjednici Sekcije osoba s invaliditetom SSSH. Riječ je o osobi koja je u sindikalnu povijest i sadašnjost utisnula pečat neposrednosti, povjerenja, socijalne osjetljivosti, entuzijazma, poštenja i borbenosti. Nagradu je primio Antonijin suprug, Milan Hudurović.

Dobitnici Povelja su: Ivan Bakica-Đildo, predsjednik trogirске podružnice Sindikata umirovljenika Hrvatske, Zoran Knez, sindikalni povjerenik Sindikata metalaca Hrvatske-Industrijskog sindikata u podružnici „Končar energetski transformatori“ Zagreb i Franjo Kolarić, glavni sindikalni povjerenik Sindikata graditeljstva Hrvatske u podružnici „Zagorje-Tehnobeton“ d.d. Varaždin.

Prema obrazloženju Županijskog povjereništva SUH-a Splitsko-dalmatinske županije Đildo je od 1998. godine predsjednik podružnice SUH-a, a od rane mladosti se bavio sindikalnim radom, naročito s humanitarnog aspekta te je pridonio razvoju hrvatskog i međunarodnog sindikalnog pokreta. Organizirao je i 1. sportske susrete SUH-a Splitsko-dalmatinske župani-

je. No, njegov nemjerljiv doprinos je u tome što je izvršnoj vlasti Trogira „nametnuo“ Sindikat umirovljenika kao socijalnog partnera, odnosno ravnopravnog partnera u rješavanju problema umirovljenika. Za svoj humanitarni rad dobio je nagradu Grada Trogira - Medalju za humanost, a podružnica Trogir je dobila skupnu nagradu Grada Trogira.

Njegov humanitarni rad i osobno zalaganje za bolesne i nemoćne umirovljenike došlo je do izražaja i kroz program „Volonterska skrb za starije osobe u lokalnoj zajednici“. Đildo je bio glavni organizator programa, a kad nedostaje volontera onda on „uskače“ i skrbi o umirovljenicima koji su samci i prepušteni sami sebi.

(Danica Tomić)

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica
Uređuje: Uredništvo Glasila
Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.
Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202
E-mail: suh@zg.t-com.hr
Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Nenad Pejušković
Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.
Cijena: 5 kn

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

PITANJE: Ne potpisujte trajne naloge!

Našao sam u oglasniku oglas za umirovljenike s naslovom "Umirovljenici, ne možete dobiti kredit u banci?", u kojem se objašnjava da ne treba gubiti nadu jer "oni znaju" kako zaobići stroge uvjete banaka! Naime, imam ovrhu na mirovini zbog starog kredita koja mi je progutala skoro cijelu mirovinu. Sada mi je mirovina smanjena samo za trećinu, pa me zanima kako je moguće da se i dalje nude krediti koji bi bili isplaćeni u bankama, i to nekakvim trajnim nalogom plaćanjem općom uplatnicom, i da li oni mogu biti bez ograničenja, tj. da se uzima cijela mirovina. Ja bih htio dići kredit da se pripremim za sezonu, jer iznajmljujem dva apartmana, ali nisam siguran je li to zakonito i moguće. (Ive Ž., Makarska)

ODGOVOR: Iz teksta reklamne poruke "Znamo kako zaobići stroge uvjete banaka" proizlazi zaključak da su u pitanju bezobzirne osobe u liku kamatarata koji koriste svaku priliku da doslovno "opelješe" naivne građane koji u nedostatku pravih bankovnih kredita nasjedaju lažnim obećanjima te nerijetko ostaju bez imovine. Stoga preporučamo da ne prihvatite takav kredit, a pogotovo da ne potpišete tzv. trajni nalog, jer su oni očito u funkciji daljnje pljačke i osiromašavanja lakovjernih građana. Pitanje je zbog čega nadležne službe ne reagiraju na takva javna oglašavanja.

PITANJE: Gubim li kuću zbog „švicarca“?

Čitao sam u novinama da je prihvaćena tužba udruge Franak protiv kredita u švicarcima. Moja kćer ima takav kredit za adaptaciju tavana u obiteljskoj kući, a ja sam joj sudužnik. Kćer je nedavno otišla na porodiljski i više neće moći plaćati punu ratu otplate. Za sada je u dogovoru s bankom, odgodila na godinu dana plaćanje kredita. Brinem se hoću li na kraju, pod stare dane izgubiti kuću, pogotovo ako kćer ne dobije stari posao po povratku s roditeljnog. Molim savjet što učiniti. (M. E., Zagreb)

ODGOVOR: Kao sudužnik vaše kćerke po osnovi kredita, vjerovatno ste u svrhu osiguranja vraćanja kredita prihvatili zasnivanje založnog prava na Vašoj nekretnini. Time ste prihvatili rizik da u slučaju nemogućnosti otplate kredita Vaša kuća kao predmet ovrhe bude prodana na javnoj dražbi. Što se pak tiče očekivanja pozitivnog ishoda spora koji udruga Franak vodi protiv banaka (kamate i devizna klauzula), to je još dug i neizvjestan put.

PITANJE: Islam protiv kamata

Islamske sam vjeroispovijesti i sada dižem kredit za stan svoga unuka. Poznato je da su u islamu zabranjene kamate, kako primanje, tako i plaćanje. Vidio sam da u Njemačkoj ima banaka za muslimane u kojima se kredit vodi kao udjel u poduzeću ili stanu. Ima li toga kod nas jer ne bih htio pod starost prvi put podići štetni kredit. (M.T., Rijeka)

ODGOVOR: Koliko nam je poznato u Republici Hrvatskoj ne postoji zabrana obračuna kamata za građane islamske vjeroispovijesti, ali u nekim zemljama postoje posebne banke u kojima se kreditiranje regulira islamskim običajima.

PITANJE: Prijavila me susjeda

Dobila sam ovrhu za neplaćenu televizijsku pretplatu za dvije godine, jer me susjeda prijavila da imam televizor i svjedočila. Ja nisam platila račun od oko 2000 kn, koji su mi poslali. Prije tri mjeseca mi je legla ovrha na cijelu mirovinu, a sada je smanjeno na jednu trećinu, pa više od pola mirovine dobivam. Jesu li u pravu što su mi naplatili dvije godine unatrag i što još mogu učiniti? (M.N., Split)

ODGOVOR: Iz Vaših navoda zaključujemo da je vođen parnični postupak u kojem je Vaša susjeda svjedočila protiv Vas. Tijekom parničnog postupka imali ste priliku isticati prigovor zastare za račune pretplate ukoliko je dospijeće plaćanja „starije“ od godine dana, računajući od dana podizanja tužbe. Ako ste to propustili, ili ako zastara nije nastupila,

dužni ste platiti dugovanje zajedno s pripadajućim kamatama i troškovima ovrhe.

PITANJE: Žrtva neinformiranosti

Plaćala sam godinu dana ovrhu za Diners i mislila sam da sam već pri kraju, kad sam dobila obavijest od Dinersa da mi je kamata narasla za daljnjih par tisuća. Otišla sam u Finu i otkrila da su, bez da su me obavijestili, učinili odgodu ovrhe za Diners jer su dobili stariju po datumu ovrhu za Dionu. Međutim, ja sam kredit za Dionu platila prije deset godina dok sam još radila, te sam otišla u Dionu i donijela im potvrdu iz bivše firme. Oni su mi odmah vratili ovršeni dug, ali odbijaju platiti kamate do kojih je njihovom greškom došlo kod Dinersa. Kako sada postupiti? (Jadranka K., Zagreb)

ODGOVOR: Pokušajte riješiti na miran način svoj odnos sa Dionom, pogotovo što iz Vaših navoda proizlazi da krivnja nije na Vašoj strani. Ukoliko pak ne uspijete riješiti spor mirenjem, preostaje Vam tužba protiv Dione u kojoj imate realne izgleda. Držimo da ste trebali biti obaviješteni o odgodi jedne ovrhe te početku naplate po drugoj - po datumu sudskog rješenja - starijoj, te bi takvu praksu FINA-e i banaka trebalo onemogućiti.

PITANJE: Mirno do rješenja?

Od odvjetnice sam dobila obavijest da je zatražila ovrhu od nadležnog suda jer nisam platila naknadu kakvu je ona tražila za ishođenje alimentacije za dijete. Ja sam joj pisala da ne mogu priznati taj iznos i podnijela sam zahtjev za mirno rješavanje. (Lj.Š., Rijeka)

ODGOVOR: Nagrada odvjetnici ovisi o visini vrijednosti odvjetničke usluge koja je određena Odvjetničkom tarifom ili o dogovoru sa odvjetnicom. Dobro je što ste podnijeli zahtjev za mirno rješenje spora. U svakom slučaju, ukoliko dobijete rješenje o ovrši prije ishoda mirnog rješenja spora, potrebno je da protiv istoga podnesete prigovor, opreza radi.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

KAKO ZAŠTITITI PRAVA PACIJENATA

Zašto ne prijavljujemo liječnike, zubare...

Piše: **Damir Jukica**, član Glavnog odbora SUH-a i predsjednik Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata Grada Zagreba

Iako je Zakon o zaštiti prava pacijenata u Republici Hrvatskoj na snazi već punih već punih osam godina, većina hrvatskih građana, uključujući i umirovljenike, još uvijek ne zna gdje i kako može brzo i uspješno zaštititi svoja zdravstvena prava. A odgovor je na to pitanje vrlo jednostavan. S ciljem ostvarivanja i promicanja prava pacijenata u svim su županijama osnovana - i uspješno djeluju - povjerenstva za zaštitu prava pacijenata. Službeno se nalaze na adresama svojih županija, što znači da svaki pacijent koji zatreba zaštitu tih svojih prava, a ne zna adresu „svog“ povjerenstva, može svoju pritužbu/predstavku poslati na adresu svoje županije i ono će je sigurno zaprimiti, te ga o svojim aktivnostima službeno obavijesiti u roku od 15 dana. Iznimku u pogledu adrese predstavlja samo Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata Grada Zagreba jer se Gradski ured za zdravstvo i branitelje, pri kojem ono djeluje, nalazi u Ulici Ignjata Đorđića 26, a pritužbe pacijenata zaprima i na broj telefaksa: 01/6585060 (*moguć kontakt i na e-mail adresu predsjednika: damir.jukica@zg.t-com.hr*).

Princip rada povjerenstava za zaštitu prava pacijenata je teritorijalni, pa tako, primjerice, Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata Grada Zagreba štiti prava svih pacijenata koji zdravstvenu zaštitu zatrebaju u nekoj od zdravstvenih ustanova na području Grada Zagreba, makar se oni tu zatekli poslovno, turistički ili iz nekog trećeg razloga. S obzirom da je zagrebačko povjerenstvo nadležno za daleko najveći broj pacijenata, ono je za obnašanje ove dužnosti i najosposobljenije i svojim je štićenicima na raspolaganju puna 24 sata. U svim kritičnim situacijama, a kada njegovu pomoć zatrebaju djeca i starije osobe i u svim ostalim, ono „u akciju“ stupa doslovce odmah, dolaskom u zdravstvenu ustanovu i izravnim obraćanjem liječnicima i drugim odgovornim osobama.

Amerikanac u Zagrebu

Nedavno je, primjerice, zagrebačko Povjerenstvo uspješno zaštitilo prava Amerikanca koji je u Zagreb došao izraditi zubnu protezu (koja mu se, čim se vratio u Ameriku, raspala); pomoglo je pacijentici iz Hrvatskog Zagorja da u zagrebačkoj bolnici ne čeka predugo na ugradnju umjetnog kuka; jednoj je majci iz Jastrebarskog pomoglo da u zagrebačkom KBC-u ostvari svoje pravo na noćni boravak uz svoje dojenče; pacijentici iz Rijeke, koja se liječila u Zagrebu, pomoglo je da ostvari uvid u svoju medicinsku dokumentaciju; jednom je zagrebačkom djedu pomoglo vezano uz bolnički pregled njegova 5-godišnjeg unuka iz Slovenije koji mu je, zajedno s roditeljima, došao u goste i, zaigran, progutao metalnu kuglicu...

Kada, primjerice ljeti, Zagrepčani, Varaždinci, Osječani i drugi „kontinentalci“ zaštitu svojih prava pacijenata zatreba u negdje na Jadranu, na raspolaganju im stoje tamošnja žu-

panijska povjerenstva za zaštitu prava pacijenata. Županijska povjerenstva za zaštitu prava pacijenata imaju, objektivno, velike ovlasti i prava je šteta da većina hrvatskih pacijenata za to još ne zna i ne koristi njihove (potpuno besplatne) usluge. Sva ova povjerenstva, dakle, imaju i pravo pristupa u prostorije u kojima se sukladno posebnom zakonu obavlja zdravstvena djelatnost te pravo uvida u način ostvarivanja prava pacijenata. O obavljenim uvidima ona sastavljaju izvješća koja dostavljaju nadležnoj inspekciji odnosno tijelu nadležne komore koje, sukladno Zakonu o liječništvu, Zakonu o stomatološkoj djelatnosti, Zakonu o ljekarstvu, Zakonu o medicinsko-biokemijskoj djelatnosti i Zakonu o sestrinstvu, provodi nadzor nad radom osoba koje obavljaju zdravstvenu djelatnost.

Prekršaj i kazna

Ako neko od potonjih osnovano posumnja da je povredom prava pacijenata učinjen prekršaj ili kazneno djelo, obvezno treba, a najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka nadzora, s utvrđenim činjenicama odlučujući za poduzimanje mjera podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu zbog pokretanja kaznenog postupka. Tijelo kojem je podnesen zahtjev/prijava, obvezno je o ishodu postupka obavijestiti Povjerenstvo, a ono je pak u daljnjem roku od 8 dana o tome dužno obavijestiti pacijenta. Sustav zaštite prava pacijenata u Republici Hrvatskoj, dakle, već godinama postoji, i, štoviše, vrlo je efikasan, nerijetko i efikasniji od onih u vodećim državama Europske unije.

Članove povjerenstava za zaštitu prava pacijenata u Republici Hrvatskoj predlažu udruge civilnog društva i sami pacijenti, a biraju ih županijski vijećnici, pa oni tijekom svojih 4-godišnjih mandata rade praktički neovisno. U obavljanju poslova iz svoga djelokruga povjerenstva su ovlaštena i upozoravati, predlagati i davati preporuke nadležnim tijelima državne uprave, tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim i fizičkim osobama kako bi sva uočena štetna djelovanja koja ugrožavaju ili krše prava i interese pacijenata što prije bila otklonjena, a ovlaštena su i zahtijevati izvješća o svim poduzetim mjerama.

Koja sve osnovna prava regulira ovaj Zakon? Pravo na suodlučivanje obuhvaća pravo pacijenta na obaviještenost i na prihvaćanje/odbijanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka. Pravo na povjerljivost podataka odnosi se na stanje pacijentova zdravlja sukladno propisima o čuvanju profesionalne tajne i zaštiti osobnih podataka. Pravo na privatnost pacijent uživa pri pregledu, liječenju i pružanju osobne njege. Tu su zatim pravo na održavanje osobnih kontakata u zdravstvenoj ustanovi, pravo na njeno samovoljno napuštanje, pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju, pravo na zaštitu pri sudjelovanju u kliničkim ispitivanjima i pravo na naknadu štete. Naposljetku, Zakon svakom pacijentu jamči opće i jednako pravo na kvalitetnu i trajnu zdravstvenu zaštitu primjerenu njegovom zdravstvenom stanju.

**Hrvatska ima
kvalitetan i
efikasan sustav
zaštite prava
pacijenata, ali ga
rijetki koriste.
Zašto?**